



Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2022-3578
Den 28. april 2022

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 784 (MOF alm. del) stillet 17. marts 2022 efter ønske fra Rasmus Nordqvist (SF).

Spørgsmål nr. 784

” Vil ministeren fremsende et notat, der redegør for den påtænkte klapning af havneslam fra den planlagte udvidelse af Århus Havn, og besvare følgende spørgsmål?

- Kan ministeren bekræfte, at det er teknisk muligt at vertikaldræne for at stabilisere havbunden i forbindelse med havneudvidelsen, og at der derfor findes tekniske alternativer til at klappe havneslam fra den planlagte udvidelse?
- Hvad kan ministeren oplyse om erfaringerne med vertikaldræning i forbindelse med inddragelse af havbund til byggeri eller havn i Danmark og udlandet siden 1990 jf. artiklen ”Pres vand ud af svampen”, Ingeniøren, om et projekt på Aalborg Østhavn, hvor typen Mebra Drain første gang anvendtes i Danmark? Hvordan vil ministeren sikre, at relevante myndigheder altid vurderer dette alternativ til klapning af blødbundsmaterialer?
- Er ministeren enig i, at alle alternativer til klapning skal undersøges til bunds før miljøstyrelsen kan give en klapningstilladelse?
- Mener ministeren, at det er realistisk at flytte 450 tons kvælstof fra havbunden i projektområdet ved Århus Havn til klappladsen med et tab på bare 250 kg og at de resterende 449,75 tons forbliver biologisk utilgængelig for tid og evighed i det klappede havneslam?
- Hvilken dansk og udenlandsk dokumentation understøtter, f.eks. i form af konkrete målinger og monitoring over tid, at dumpet blødbund konsolideres næsten 100 pct. i klapområder, og kan det dokumenteres videnskabeligt, at indholdet af næringsstoffer, metaller og miljøgifte forbliver biologisk utilgængeligt efter at være dumpet, henset også til gentagen påvirkning fra trafik, herunder hurtigfærger?
- Hvilke supplerende krav til dumpning af havbundsmaterialer i gamle marine råstofområder bør stilles, før der kan være tale om et egentligt genopretningsprojekt til fordel for natur, biodiversitet og fiskeri m.m.? Kan blødbund med f.eks. 10 pct. organisk indhold konsolideres i sugehuller m.v. uden at anvende specialfartøjer og –teknik, og hvilken erfaringer er der hermed?
- Finder ministeren, at konsekvenserne for marine pattedyr er vurderet tilfredsstillende i den miljøkonsekvensrapport, der netop har været i høring? Og finder ministeren dermed, at påvirkningen af sæler og marsvin kan vurderes fuldstændigt med det eksisterende vidensgrundlag eller er der behov for en konsekvensvurdering jf. habitatdirektivet for at udelukke negative følger for pattedyrene, herunder for ændringer i udbredelsen af deres fødegrundlag?
- Kan det dokumenteres udenfor enhver tvivl - og vil det være en politisk forudsætning for havneudvidelsen - at det ikke vil blive nødvendigt at anvende undtagelsesbestemmelser eller dispensationsmuligheder i Vandrammedirektivet, Havstrategidirektivet, Natura 2000 direktiverne eller evt. andre relevante miljødirektiver, og vil det derfor kunne garanteres utvetydigt at miljødirektiverne vil blive respekteret i fuld udstrækning?”

Svar

Til brug for besvarelsen af spørgsmålene er der indhentet bidrag fra Miljøstyrelsen. En del af spørgsmålene relaterer sig til den konkrete sag, som fortsat er under behandling. Det er af den grund ikke muligt for Miljøstyrelsen at udtale sig nærmere om behandlingen af den konkrete ansøgning, ud over hvad der faktisk kan oplyses om ansøgningens indgivelse, hvilket fremgår af vedhæftede notat.

I forhold til de konkrete spørgsmål kan følgende oplyses:

Pkt. 1. Notat er vedlagt som bilag og indeholder en redegørelse for de faktuelle forhold vedrørende indgivelse af ansøgning om klapping i forbindelse med udvidelsen af Aarhus Havn.

Pkt. 2. Miljøstyrelsen oplyser, at de ikke har specifik viden om de tekniske muligheder for vertikaldræning i forhold til det konkrete projekt om udvidelsen af Aarhus Havn. I forbindelse med et konkret projekt, hvor der umiddelbart ønskes klapping af havbundsmateriale, påhviler det ansøger at undersøge alternativer til håndtering af materialet. I ansøgningen om klapping vil ansøger skulle redegøre for, hvorfor Miljøstyrelsen ikke skal stille krav om, at materialet skal nyttiggøres i henhold til hierarkiet i § 3 i bekendtgørelse nr. 516 af 23. april 2020. I nogle sager oversendes sagen til Kystdirektoratet med henblik på, at Kystdirektoratet vurderer, om materialet skal bypasses. Vurderingen af disse alternativer skal ske under hensyntagen til proportionalitetsprincippet. Ud over alternativer i form af bypass og nyttiggørelse gælder der ikke regler eller krav til, hvilke alternativer ansøger skal have afsøgt, herunder vertikaldræning.

Pkt. 3. Miljøstyrelsen oplyser, at de ikke har særlige erfaringer med vertikaldræning i forbindelse med inddragelse af havbund til byggeri eller havne i Danmark. Evt. installering af vertikaldræn er en del af den tekniske udformning af selve anlægsprojektet og indgår ikke som et undersøgelseskrav efter klappreglerne i forbindelse med Miljøstyrelsens behandling af en ansøgning om klapping. Miljøstyrelsen er ikke kompetent myndighed i forhold til selve anlægsprojektet om havneudvidelse og kan i behandlingen af klapsager således alene tage stilling til håndtering af det havbundsmateriale, som ønskes genplaceret. Det er, som nævnt ovenstående, ansøgers opgave i forbindelse med en konkret ansøgning om genplacering af havbundsmateriale at undersøge alternative nyttiggørelsesmuligheder.

Pkt. 4. Genplacering af opgravet havbundsmateriale sker efter et hierarki, hvorefter nyttiggørelse prioriteres højere end klapping, jf. § 3 i bekendtgørelse nr. 513 af 23. april 2020. I ansøgningen om klapping skal ansøger redegøre for, hvorfor der ikke skal stilles krav om, at materialet skal nyttiggøres. Der gælder ikke regler eller krav til, hvilke andre tekniske alternativer ansøger skal have undersøgt, før der ansøges om klapping. Der kan dog være situationer, hvor alternativer til klapping er begrænsede, hvis f.eks. materialet af forskellige grunde ikke er nyttiggørelsesegnet. En nærmere beskrivelse af regler og praksis ved vurdering af bypass og nyttiggørelse fremgår af Miljøstyrelsens faglige beskrivelse af klappområdet, der også er oversendt til Folketinget <https://mst.dk/media/203112/faglig-beskrivelse-af-klappomraadet.pdf>

Pkt. 5. Hvorvidt det er realistisk at flytte 450 tons kvælstof fra havbunden i projektområdet ved Aarhus Havn til klapplassen med et tab på bare 250 kg, og hvorvidt de resterende 449,75 tons forbliver biologisk utilgængelig for tid og evighed i det klappede havnemateriale, kan Miljøstyrelsen ikke kommentere på, da det vedrører en konkret sag, der er under behandling.

Pkt. 6. Miljøstyrelsen henviser til DTU Aqua Rapport nr. 336-2018, ”Menneskeskabte påvirkninger af havet - Andre presfaktorer end næringsstoffer og klimaforandringer”. I rapportens kapitel 3 sammenstilles danske og internationale studier om klapping og graveaktivitet. Rapporten kan findes ved følgende link <https://mst.dk/media/186771/11-menneskeskabte-paavirkninger-af-havet-andre->

[presfaktorer-end-naeringsstoffer-og-klimaforandringer-rapport-fra-dtu-og-dce-for-miljoestyrelsen.pdf](#)

Pkt. 7. Miljøstyrelsen oplyser endvidere, at der ikke stilles særlige eller lempede krav i tidligere råstofvindingsområder i forbindelse med tilladelse til klapping. En ansøgning om klapping i gamle marine råstofområder behandles som alle andre ansøgninger. Forudsætningerne og kriterierne for, at en opfyldning af et sugenhul kan kvalificeres som et genopretningsprojekt, vil afhænge af de konkrete og stedsspecifikke forhold.

Pkt. 8. Miljøstyrelsen kan ikke kommentere på den miljøkonsekvensvurdering, som er udarbejdet i forbindelse med udvidelsen af Aarhus Havn, da den vedrører en konkret sag, der er under behandling.

Pkt. 9. I forhold til anvendelsen af undtagelsesmulighederne i bl.a. vandrammedirektivet, havstrategidirektivet, og øvrige naturdirektiver kan det generelt oplyses, at Miljøstyrelsen i forbindelse med en ansøgning om klapping skal sikre overholdelse af reglerne i vandrammedirektivet, havstrategidirektivet, Natura 2000 og øvrige naturdirektiver. En nærmere beskrivelse af regler og praksis vedrørende naturdirektiverne fremgår af Miljøstyrelsens faglige beskrivelse af klapområdet, der også er oversendt til Folketinget <https://mst.dk/media/203112/faglig-beskrivelse-af-klapomraadet.pdf>. I forhold til den konkrete sag, som fortsat er under behandling, kan Miljøstyrelsen ikke kommentere herpå.

Lea Wermelin

/

Katrine Nissen